

HULTSFREDS
KOMMUN

Vatten- och avloppspolicy

Den andra delen av vatten- och avloppsplanen

HULTSFRED

2015-11-03

1. Inledning

Hultsfreds kommun arbetar med sin VA-planering i enlighet med den vägledning för kommunal VA-planering som tagits fram av Naturvårdsverket och Havs- och Vattenmyndigheten¹. Kommunen tog fram en VA-översikt 2012. Nästa steg är denna VA-policy, som är ett styrdokument som fastställer strategiska vägval, riktlinjer för hantering av olika frågor och prioriteringsgrunder.

VA-policyn har tagits fram av en arbetsgrupp med tjänstemän från miljö- och byggnadsförvaltningen och Östra Smålands Kommunalteknikförbund (ÖSK). En politisk styrgrupp har också varit kopplad till arbetet.

VA-policyn ligger till grund för den fortsatta VA-planeringen i kommunen och kommer att ses över en gång under varje mandatperiod tillsammans med den VA-plan som tas fram. VA-huvudmannen genom Östra Smålands Kommunalteknikförbund samordnar VA-planeringen i kommunen och ansvarar för att VA-policyn regelbundet diskuteras och vid behov uppdateras. Kommunfullmäktige beslutar om VA-policyn och är ytterst ansvariga för kommunens VA-planering.

2. Ställningstaganden

Övergripande ställningstaganden

- Hultsfreds kommun ska bedriva långsiktig och förvaltningsövergripande VA-planering både innanför och utanför det kommunala verksamhetsområdet. Representanter från miljö- och byggnadsförvaltningen och Östra Smålands Kommunalteknikförbund ska delta i arbetet.
- Hultsfreds kommun ska ha ett utvecklat samarbete kring VA-frågor med närliggande kommuner och regionala aktörer.
- I planeringen och vid beslut om åtgärder inom VA-försörjning ska hänsyn tas till risk för översvämning och framtida prognostiserade klimatförändringar.
- Kommunen ska ha ett väl fungerande samarbete med närliggande kommuner, Emåförbundet och berörda länsstyrelser i frågor som rör förändrade klimatförhållanden med intensivare nederbörd och höjda vattennivåer i sjöar och vattendrag.
- Kommunen ska verka för en ökad kunskap och medvetenhet hos medborgarna i frågor som rör VA-försörjning.
- Kommunen ska ha en öppenhet för att pröva nya tekniska lösningar för dricksvatten, spillvatten och dagvattenhantering.
- Hultsfreds kommun ska aktivt arbeta för en förbättring av kommunens yt- och grundvattenkvalitet så att god vattenstatus eller motsvarande vattenkvalitet kan uppnås i kommunens samtliga vattenområden.

---

¹ Vägledning för kommunal VA-planering för hållbar VA-försörjning och god vattenstatus. Havs- och vattenmyndighetens rapport 2014:1.

2015-11-03

Inom kommunalt verksamhetsområde

Dricksvatten

- Kommunen ska ha en planeringsberedskap så att man långsiktigt säkerställer en god tillgång och kvalitet på dricksvatten för boende i hela kommunen.
- Kommunen ska säkerställa att föroreningar i mark inte riskerar att förorena allmänna eller enskilda dricksvattentäkter.
- Kommunens allmänna dricksvattentäkter ska skyddas genom aktuella vattenskyddsområden med tillhörande skyddsföreskrifter.
- Kommunen ska ha en beredskap för att på kort tid kunna lösa vattenförsörjningen vid en akut störning.

Spillvatten

- Befintliga ledningar och pumpstationer ska förnyas och underhållas i den takt som krävs för att säkerställa deras funktion och driftsäkerhet.
- Kommunen ska bedriva ett kontinuerligt uppströmsarbete vad gäller föroreningar i spill- och dagvatten.
- VA-verksamhetsområden ska anpassas efter dagens behov av vattentjänster och med hänsyn tagen för eventuella förändrade framtida behov.
- Kommunen ska verka för hushållning med naturresurser och ett ökat kretslopp av växtnäring ifrån avlopp till odlad mark.
- Kommunen ska underhålla och förnya avloppsreningsverken i den omfattning som är nödvändig för att säkerställa en funktion så att miljölagstiftningens och myndigheternas lagkrav klaras.

Dagvatten

- Ansvarsfrågan för dagvattenhantering i kommunen ska vara tydliggjord både mellan olika aktörer och för olika geografiska delar av kommunen.
- Kommunen ska i sin förnyelseplanering arbeta för att minska föroreningar till dagvatten samt att vattenflödena fördröjs och renas lokalt på kvartermark och allmän mark så långt som möjligt innan det går vidare till avledning från platsen.
- Förnyelseplaneringen ska säkerställa att dagvatten kan avledas både vid normala och extrema regn, utan att orsaka skador på bebyggelse, viktiga samhällsfunktioner eller tredje man. Dagvattenhanteringen ska också vara anpassad till förändrade klimatförhållanden med intensivare nederbörd och höjda vattennivåer i sjöar och vattendrag.
- Dagvattensystemen skall utformas så att en så stor del av föroreningarna som möjligt kan avskiljas under vattnets väg till recipient.

2015-11-03

Utanför kommunalt verksamhetsområde

Dricksvatten

- Kommunen ska verka för en hållbar användning av enskilda vattentäkter med god kvalitet och tillräcklig mängd.

Spillvatten

- Kommunen ska verka för väl fungerande enskilda anläggningar med robust och beprövad teknik.
- Kommunen ska vara positiv till bildande av gemensamhetsanläggningar för VA i områden med bristfällig VA-försörjning, där allmän anläggning inte planeras.

Dagvatten

- Kommunen ska i sin förnyelseplanering arbeta för att dagvattenflöden utanför det kommunala verksamhetsområdet för dagvatten fördröjs och renas lokalt på kvartersmark och allmän mark så långt som möjligt innan det går vidare till recipient.

3. Ansvar och roller

Kommunfullmäktige

Beslutar om översiktsplan (ÖP).

Beslutar om fastställande och ändring av de kommunala verksamhetsområden för VA utifrån Lagen om allmänna vattentjänster (LAV), 6§, och i andra principiellt viktiga frågor gällande VA.

Är huvudman för den allmänna VA-anläggningen.

Kommunen kan också i egenskap av fastighetsägare vara verksamhetsutövare för VA.

Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden är tillsynsmyndighet för vatten- och avloppsfrågor inklusive enskilda avlopp, dagvatten mm enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Miljö- och byggnadsnämnden är gemensam för Hultsfreds och Vimmerby kommuner.

Fysisk planering (detaljplaner) som följer översiktsplanen genomförs av miljö- och byggnadsförvaltningen på uppdrag av miljö- och byggnadsnämnden.

Miljö- och byggnadsförvaltningen är ansvarig för att tillse att miljökvalitetsnormerna följs, t.ex. skydd av yt- och grundvatten samt skydd mot översvämningar inom och utanför planområden. Detta gäller även vid planering av dagvatten.

2015-11-03

Östra Smålands Kommunalteknikförbund (ÖSK)

De allmänna dricksvatten- och avloppsanläggningarna som försörjer hus som ligger inom det kommunala verksamhetsområdet för vatten och avlopp ägs av Hultsfreds kommun, men förvaltas och drivs av Östra Smålands Kommunalteknikförbund (ÖSK), enligt Lagen om allmänna vattentjänster. ÖSK samordnar VA-planeringen i kommunen och ansvarar för att VA-policy och VA-planer regelbundet diskuteras och vid behov uppdateras.

ÖSK är verksamhetsutövare för kommunens dricksvatten- och avloppsreningsanläggningar samt dagvattensystem.

ÖSK är ett kommunalteknikförbund med Hultsfreds och Högsby kommuner som medlemmar. ÖSK bedriver verksamhet inom samhällsbyggnad och infrastruktur såsom gator och vägar, parker och lekplatser, renhållningsverksamhet, vatten och avlopp, fastigheter, lokaler och skogsförvaltning.

4. Ordlista

Allmän VA-anläggning	En VA-anläggning över vilken en kommun har ett rättsligt bestämmande inflytande och som har ordnats och används för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt Lagen om allmänna Vattentjänster.
Dagvatten	Regn- och smältvatten från exploaterade områden som avrinner på ytan och når recipient eller reningsverk via hårdgjorda ytor, genomsläpplig mark, diken och/eller VA-anläggning. (I exploaterade områden ingår inte åkermark och skogsmark.)
Enskild VA-anläggning	En VA-anläggning eller annan anordning för vattenförsörjning eller avlopp som inte är eller ingår i en allmän VA-anläggning.
Gemensamhetsanläggning	Enskild VA-anläggning som inrättats för två eller flera fastigheter gemensamt med stöd av anläggningslagen.
Huvudman	Den som äger en allmän VA-anläggning.
Miljö kvalitetsnormer	Förkortas ofta MKN. Bestämmelser om kraven på kvaliteten i vattnet, och är styrande för myndigheter och kommuner. De grundläggande kraven är att uppnå ”God ekologisk och kemisk status” och att statusen inte får försämrans.
Spillvatten	Förorenat vatten från hushåll, industrier och andra verksamheter.
Uppströmsarbete	Förebyggande arbete för att minska mängden miljöstörande ämnen som hamnar i avloppsvattnet.
VA	Vatten och avlopp.
Verksamhetsområde	Det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän va-anläggning.

2015-11-03

5. VA-planeringsprocessen

VA-planeringen i Hultsfred följer följande steg²:

Steg 1 – Att starta VA-planeringen

En förvaltningsövergripande arbetsgrupp skapas. Gruppen ges ett tydligt politiskt uppdrag att arbeta med VA-planering.

Steg 2 – VA-översikt

I VA-översikten beskrivs omvärldsfaktorer, nuläge, förutsättningar och strategiska frågor inom och utanför det nuvarande verksamhetsområdet. VA-översikten är ett underlag för den fortsatta VA-planeringen, och kan också fungera som ett underlag till översiktsplanen. Hultsfreds kommun tog fram en VA-översikt 2012.

Steg 3. VA-policy (detta dokument)

I en VA-policy fastställs strategiska vägval, riktlinjer för hantering av olika frågor och prioriteringsgrunder. VA-policyn antas av kommunfullmäktige.

Steg 4. VA-plan

Nästa steg är att ta fram en VA-plan. I detta steg utarbetas den kommunala VA-planen utifrån VA-översikten och VA-policyn.

Steg 5. Genomförande och uppföljning

I detta steg implementeras VA-planen genom att åtgärderna förs in i kommunens löpande budgetprocess.

---

² Enligt Vägledning för kommunal VA-planering för hållbar VA-försörjning och god vattenstatus. Havs- och vattenmyndighetens rapport 2014:1.